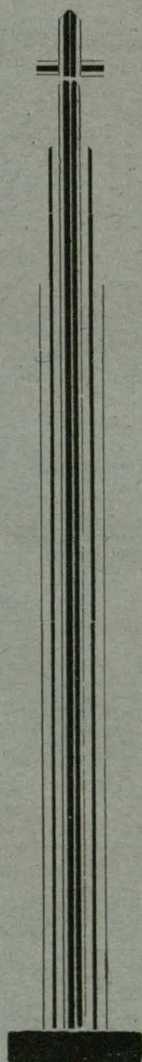
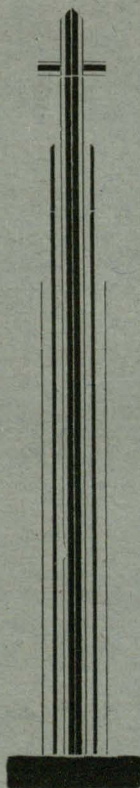
CHRYŚCIJANSKAJA DUMKA

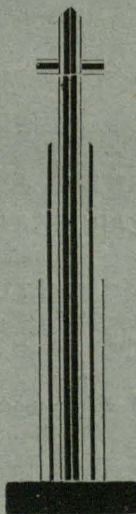
BIEŁARUSKAJA KATALICKAJA ČASOPIŚ.

*„Wiercie ŭ Pana Boha wašaha
I biaśpiečnymi budziecie; wiercie pra-
rokam Jaho i ŭsio budzie pamysna".
2 Paral. 20, 20.*

Wilnia, Sakawik 1934 h.

Hod VII Nr. 3 (94).

ŹMIEST № 3.

„CHRYŚCIJANSKAJA DUMKA“

BIEŁARUSKAJA KATALICKAJA ČASOPIŚ

Wychodzić raz u miesiac.

„CHR. DUMKA“ KAŠTUJE:
na hod . . 4 zał.
na paŭhodu 2
na 3 mies. 1
na 1 „ 0,50
Zahranicu 8 zał. u hod.

ABWIESTKI ŹMIAŠČAJUCCA tolki na apošniaj bačynie i kaštujuć: celaja bačyna 40 zał., 1/2 bačyny 20 zał., 1/4 bačyny 10 zał., 1/8 bačyny 5 zł.

Asobny numar kaštuje 20 hr.

ADRAS REDAKCYI I ADMINISTRACYI: Wilnia, wulica Zawalnaja Nr. 1-3 (Wilno, ul. Zawalna 1—3).

Redakcyja adčyniena ad 8—4.

PIERASYŁKA APŁAČANA RYČAŁTAM. CANA NUMARU 20 HR.

CHRYŚCIJANSKAJA DUMKA

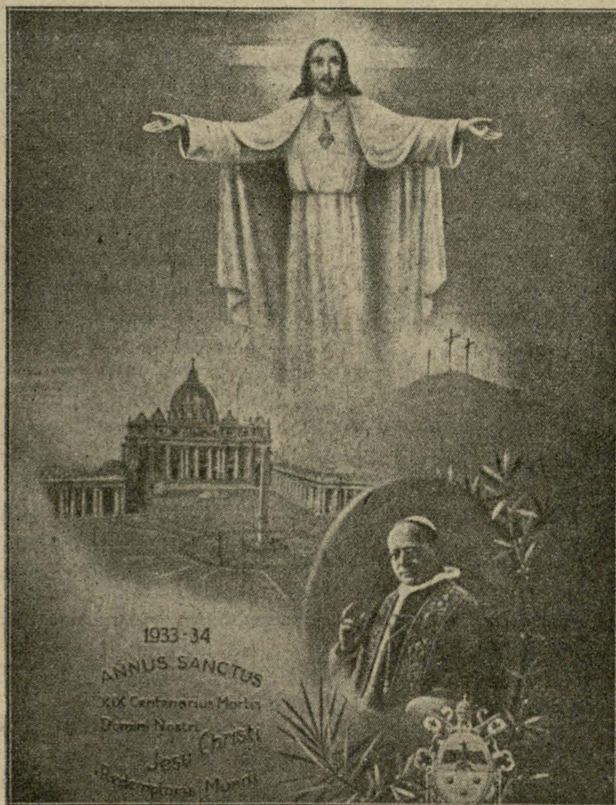
BIEŁARUSKAJA KATALICKAJA ČĄSOPIŚ.

WYCHODZIĆ RAZ U MIESIAC.

Hod VII. | Wilnia, Sakawik 1934 h. | Nr. 3 (94).

Rym i Maskwa.

Nadta šyroka i hłyboka ciapierašni świet uzburany. Jon biazustanku kałyšycca pamiž Maskwoj i Rymam. Siońnia Rym dla świetu — heta wiera i chryścijanstwa i naadwarot: Maskwa — heta biazwierje i pahanstwa. Za kim-ža iści? Ci za Rymam, ci za Maskwoj?

Pieršnapierš, usie my wiedajem, što Rym starejšy za Maskwu. Rym budawaŭsia wiakami i, možna kazać, usim świetam, a Maskwu budawali sami tolki rasiejcy i to nia tak jano tam daŭno. Usie darohi na świecie, a ich było mnoha, wiali ŭ Rym. Ale heta byŭ Rym pahanski.

Pryšli až tudy i światyja apostały Piatro i Pawał i siłaj swajej duchowaj pierarabili Rym u chryścijanski. Tam świet pahanski spatkaŭsia z świetam chryścijanskim. Rymlanie bačyli, jak św. Piatro i św. Pawał lubili Chrysta, ale nie razumieli jany swaich apostałaŭ. Skazali jany sami sabie, što apostały hetyja škodnyja dla rymskaj dziaržawy i ich zabili. Ad taho času na miescy światoha Piatra apostała ŭžo było až 260 papiežaŭ. Rym — heta kuźnia žyćcia chryścijanskaha, a papiežy — heta mocnyja kawali chryścijanstwa, kawali lepšaha žyćcia.

Ale Maskwa! Jak-ža dalokaja jana ad Rymu! A siahońnia dalačynia heta jašče bolšaja. Jak inačaj hladzić Maskwa ciapier na ŭsio, čym žywie świet chryścijanski! Maskwa i pałožana čuć nie na kraju świetu — Eŭropy. Maskwa nia tolki ciapier, ale i daŭniej nikoli nia išła ruka ŭ ruku z zachadam. Žyćcio Eŭropy raźwiwałasia inačaj, a žyćcio Maskwy inačaj. Wialiki razłom chryścijanstwa na ŭschod i zachod hałoŭnym čynam na ŭschodzie ab Maskwu abapiorsia. Z taho času Maskwa addzialała siabie i swaich ad usiaho, što rabiłasia i jak žyłosia na zachadzie. Hetak u Maskwie chryścijanstwa było adasobniena i adarwana ad sokaŭ krywi światych apostałaŭ Piotry i Paŭła ŭ Rymie.

Razhladać tut usich wialikich papiežaŭ, było-b zamnoha, ale nielha paminuć choć-by dwuch: heta papieža Lawona XIII i ciapierašniaha Piusa XI. Adzin i druhi — heta sapraŭdy wialikija chryścijanie i świetačy, heta praŭdziwyja apostały nowaha žyćcia na ciapierašnim bieznadziejnym świecie, žyćcia nia tolki relihijnaha, ale tak-ža i hramadzkaha.

A ciapier źwierniemsia da Stalina i jaho papiarednika Lenina. I hetyja ludzi, siak tak, zasłužyli na toje, kab my im tut paru słoŭ achwiarawali. Całaje žyćcio swajo jany nikoli nie spatkalisia hłyboka, pawažna z praŭdaj i ciapłom chryścijanskaj nawuki. Jany na pačatku swajej hramadzkaj pracy zławilisia ŭ sietku hruboha pahanskaha materyjalizmu i z sietki hetaj až da kanca nia wybłytalisia, siłaj ciahnučy za saboj całyja narody ŭ procmu biady i hora. Užo ŭ staradaŭnych wiakoch materyjalistyčnyja dumki tam siam razwiwalisia, raśli, a paśla ŭpadali. Ale apošnim časam henyja samyja staryja dumki pryšli ŭ Maskwu i mocna abapiorlisia na Leninie i Stalinie i świet ubačyŭ rasiejski balšawizm u poŭnaj nahacie jahonaj. Ale jak dla ŭsiaho świe-

JEZUS CHRYSTUS.

Niedaloka ad miesta Jeruzalimu, u sadzie, što nazywajecca Hetsemani, pasiarod ciomnaje nočy staić na kaleńniach čaławiek i molicca tak ščyra, što krywawy pot abliwaje jaho abličča... Heta — Jezus u apošniuju noč prad swajeju śmierciaj i strašnaju mukaj, katoruju Jon dabrawolna pryniaŭ na siabie, kab wypłacić sprawiadliwaści Božaj za hrachi ŭsiaho świetu. Heta Syn Božy, Druhaja Asoba Światoj Trojcy. Heta Boh-Čaławiek.

*

Na placu Piłata siakuć niemiłaserna prywiazanaha da staŭpa čaławieka. Z jaho źbitaha, pakalečanaha cieła kroŭ pyrskaje na stoŭp, da katoraha prywiazany, pyrskaje na ŭsie baki, ljecca na ziamlu... Heta — Jezus, tak niamiłaserna źbity; Jezus biazwinny Baranak, Boh-Čaławiek.

Potym Jaho tak źbitaha pasadzili, prykryli na śmiech čyrwonym płaščom, uzłažyli na Jaho najświaciejšuju hołaŭ karonu z wostraha, kalučaha ciernia, a kab lepiej trymałasia — prybili kijem, dali ŭ ruku traścinu zamiest berła. A tak prybraŭšy Jaho na śmiech za karala, kłanialisia Jamu jak karalu i šydarawali z Jaho; z Jaho — Karala nad karalami; šydarawali z Jaho—adwiečnaha Waładara nieba i ziamli; z Jaho — Pana ŭsiaho suświetu.

Piłat wywodzić Jaho na ganak swajho pałacu, Jaho źbitaha, akrywaŭlenaha ŭ ciarniowaj karonie i pakazwaje narodu, kab uzbudzić u hetym narodzie spohad, litaść da Jaho ciarpieńnia, kab hety narod nie damahaŭsia Jaho śmierci. Ale-ž, dzie tam! Toj narod, katory — niama jašče tydnia, — jak kryčaŭ Jamu „Hozanna" — ciapier kryčyć: „Ukryžuj, ukryžuj Jaho!" Toj narod, katoramu Jezus pieršamu prynios zbaŭleńnie; toj narod, katoraha Jon cudoŭna karmiŭ na pušču; toj narod, katory Jon nawučaŭ, paciašaŭ, lačyŭ cudoŭna ŭ wadnoj chwilini — toj narod damahajecca ciapier Jaho śmierci... Jaho — swajho Zbaŭcy, Jaho — Mesyjaša, abiacanaha adwiekaŭ; Jaho, katoraha spadziawalisia i čakali narody. Toj narod damahajecca Jaho śmierci, katoramu Jon pieršamu abwiaściŭ Dobruju Nawinu; toj narod, katory karystaŭ z łaskaŭ Jeho Božaha miłaserdzia, kali na adno Jaho mahutnaje słowa ślapyja pačynali widzieć, hłuchija čuć, kulhawyja chadzić, pamioršyja adžywali... toj narod damahajecca ciapier Jaho śmierci.

*

Wulicami Jeruzalimu, u wialikim natoŭpie wiaduć na śmierć wiaźnia. Jon sam niasie kryž ciažki, na katorym maje być ukryžawany Jon

---

tu, tak, tym bolš, dla Maskwy patrebny siahońnia nowyja ideały. A hetymi ideałami buduć tyja, jakija ciapier kujucca ŭ Rymie papieskimi encyklikami. Jak daŭniej usie darohi wiali ŭ Rym, tak i ciapier čaławiectwa pawinna apiracca na papieskim Rymie.

A kudy-ž my biełarusy iści pawinny? Ci na Rym, ci na Maskwu? Ci papieskija encykliki z Rymu, ci Stalinskija dekrety z Maskwy buduć našymi puciawodnymi idejami? O, my biełarusy majem zdarowy rozum i lubim praŭdu, dyk aporaj dla nas budzie chryścijanski Rym. Heny stareńki čaławiečak na miescy św. Piatra i našym budzie baćkam i wučycielem. A Stalin dla nas małady pustaćwiet. Jon tolki chwataje lohkadumnych ludziej i zawodzie ich u świet zhubnych rajeńniaŭ.

Ks. W. Š

TAMAŠ KEMPIJSKI.

Śledam za Chrystusam.

Z łacinskaj mowy pierakłaŭ
Dr. St. HRYNKIEWIČ.

Knižka čaćwiertaja.

Raździeł IV.

Wialikim dabrom karystajucca tyja, što pabožna komunikujucca.

1. Hospadzie Boža moj, *papieradzi słuhu swajho bahasłaŭleńniami sałodkaści Twajej* (Ps. 20, 4), kab patrapiŭ prystupicca da Twajho wialičeznaha Sakramantu dastojna dy pabožna.

Zwaruchni serca majo da siabie i z ciažkoj niačułaści wyrwi mianie. *Adwiedaj mianie zbaŭleńniem swaim* (Ps. 105, 4), kab zdoleŭ ja skaštawać sałodkaści Twajej, jakaja ŭ henym Sakramancie, kazaŭ-by ŭ krynicy, znachodzicca ŭpoŭni.

Daj świathło wočam maim, kab patrapili hladzieć jany na tak wialikuju tajomnaść i daj mnie siły, kab ja wieryŭ u jaje wieraj nieparušnaj.

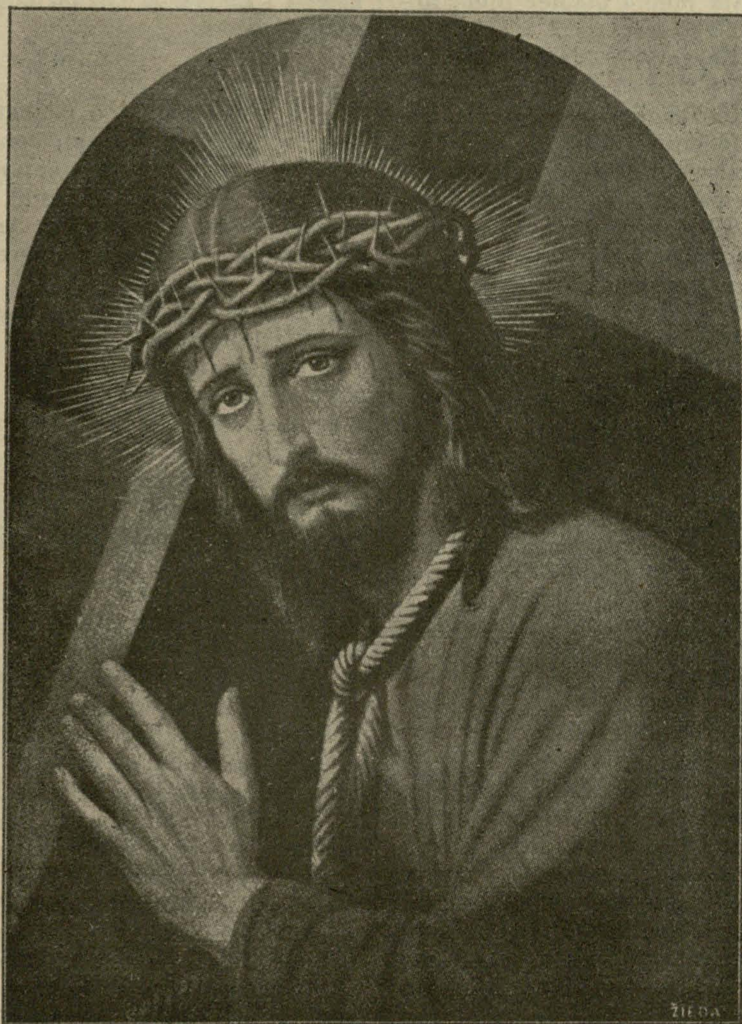
Heta-ž usio Twaja sprawa, a nia płod čaławieckaje dužaści, heta Twaja światajaŭstanowa, a nia wydumka čaławieka.

Zatym nichto sam cieraz siabie nia budzie hetkim razumnym, kab aharnuć i ściamić toje, što pierawyššaje na't i zdolnaść anioła ŭ.

Dyk jakim čynam ja, hrešnik niahodny, ziamla i popieł, zdoleju niešta daśledzić dy ściamić u tak wialikaj tajomnaści?

2. Panie, u prastacie serca majho, z dobraju dy ćwiordaju wieraju, pawodle zahadu Twajho, prystupajusia da Ciabie z nadziejaj dy pašanaj i wieru ščyra, što Ty prysutny tutaka ŭ Sakramancie jak Boh i čaławiek.

Chočaš, kab ja pryniaŭ Ciabie i złučyŭsia z Taboju ŭ lubowi?

Dziela hetaha źwiartajusia da miłasernaści Twajej i prašu adumysłowaj łaski, kab usieńki rasstajaŭ ja ŭ Tabie, a serca majo stała poŭnaje lubowi da Ciabie dy kab užo nijakaje inšaje paciechi nidzie ja nia šukaŭ.

Bo-ž hety Najwialikšy i Najświaciejšy Sakramant źjaŭlajecca zbaŭleńniem dušy i cieła dy adnačasna heta lek na ŭsie niemačy ducha, u jom spraŭlajucca niastačy maje, strymliwajucca hrešnyja nachiły, pieramahajucca dy pamienšwajucca spakusy, dajecca wialikšaja łaska, pabolšwaje cnota, dužeje wiera, padkraplajecca nadzieja i zapaliwajecca dy pašyrajecca luboŭ.

3. Šmat jakimi darami Ty nadzialiŭ ulublonych swaich, jakija pabožna komunikujucca dy jašče štoraz bolš ich nadzialaješ; o, Boža moj, Zbaŭca dušy majej, Lekar niadužaści čaławieckaje dy Daŭca ŭsiakaje paciechi ŭnutranaje!

Bo wialikuju daješ paciechu siarod roznych turbotaŭ i z čornaje rospačy padymaješ da nadziei na pomač Twaju dy apryč taho niejkaju nowaju łaskaju tak ažyŭlaješ i aświačaješ, što ludzi, jakija prad Komunijaj pałochalisia i byli zimnymi, pasiliŭšysia Ciełam Twaim — šmat pierainakšylisia na lepšaje.

A ŭsio heta dziela taho daješ swaim wybranym, kab sapraŭdy spaznali dy ŭbačyli naskolki jany niadužyja samyja ŭ sabie, a skolki dabraty i łaski dastajuć jany ad Ciabie. Bo samyja praz siabie chałodnyja, ćwiordyja dy mała pabožnyja, — praz Ciabie-ž jany robiacca haračymi, achwotnymi i pabožnymi.

Bo chto tolki spakorany prystupajecca da krynicy łaskawaści, ci-ž choć krychi nia woźmie stul jaje?

Abo chto-ž, stojačy kala wialikaha ahniu, nia woźmie z jaho choć kryšku ciapła?

A Ty — krynica zaŭsiody poŭnaja i pierapoŭnienaja, Ty ahoń zaŭsiody haručy i nikoli nia hasnučy.

u karonie z ciernia, jon uwieś u krywi, bo prad hetym byŭ niemiłaserna źbity, skatawany i ŭ swajej słabaści nia daść rady ŭžo niaści ciažkaha kryža i padaje... Ale jaho i ciapier bjuć, torzajuć i prymušajuć dalej niaści kryž... Heta — Jezus u darozie na Kalwaryju, dzie maje być ukryžawany; heta Boh-Čaławiek.

Jaho Boskaje Abličča, što jaśnieła niabiesnym światłom u časie pramianieńnia na hare Tabar, ciapier usio ŭ krywi, źbitaje, aplowanaje, tak što widziačy heta pabožnyja, litaściwyja kabiety nad im płačuć, lamantujuć; a adna z ich— Sw. Waronika, pradzioršysia praz natoŭp naiodu, abciorła Jamu twar swajeju chustkaju.

*

I tak dapoŭniłasia strašnaja trahiedyja — Jezus, prybity da kryža, umiraje... Ale Jon—samaja Miłaść, molicca da Ajca Pradwiečnaha, kab nie karaŭ tych, što dapuścilisia nad Im takoha zbrojstwa; Jon molicca, haworačy: „Ojča, daruj im, bo nia wiedajuć, što robiać!"

Tak! Jon, stupiŭšy na hetu našu ziamlu, prynios z Nieba i abwiaściŭ świetu Božuju nawuku; Jon wyzwaliŭ čaławiectwa ad tyranii zła, Jon adčyniŭ ludziam bramy Nieba, a ludzi Jaho zabili...

*

Kab nia cud Božaha miłaserdzia, to hety hrešny świet daŭno ŭžo nia isnawaŭ by. Ale Boh—heta biaźmiernaja Miłaść, Boh „miłaściaju wiečnaju ŭmiławaŭ nas" i Jon nas zachoŭwaje; bo nia tolki Žydy dapuścilisia bahabojstwa—dapučšajucca takoha strašnaha zbrojstwa i ciapier ludzi, kali jany robiać błaha, kali jany hrašać; tady ludzi iznoŭ nanawa kryžujuć Boha-Čaławieka swaimi niahodnymi pastupkami; a hetym jany robiać strašnuju kryŭdu dla Boha, dla Chrysta-Zbaŭcy swajho.

Kab nia cud Božaha miłaserdzie — naša ziamnaja kula była-b źniščana, była-b raściorta ŭ pył i tady, kali zhrašyŭ pieršy čaławiek i tady, kali swajho Zbaŭcu, swajho Pana ludzi ŭkryžawali i ciapier u kožnaj chwilini, kali ludzi abražajuć Boha.

*

I tak Jezus staŭ na hetaj ziamli, kab pajadnać ludziej z Boham; Jon, katory źmiaščaje ŭ sabie dźwie natury: naturu Božuju i naturu ludzkuju, Jon u biaźmiernaj swajej miłaści da ludziej — tak i zawis na kryžu pamiž niebam i ziamloju, jak wiečny Pasrednik pamiž Boham i ludźmi.

Jon—Syn Božy, roŭny ŭwa ŭsim Ajcu, Sam Usiemahutny Boh staŭ na hetaj ziamli, kab nas usich, nia hledziačy na našuju niahodnaść, pryharnuć, paciešyć, zbawić. Jon Usiemahutny, Najświaciejšy choča pryharnuć nas — ludziej marnych, niaŭdziačnych!

Jon i dla ciabie, moj bracie, prynios swaje nieašacawanyja dary i łaski; dla ciabie, katory ličyš siabie paślednim z ludziej! Jon i ab tabie pomnić i što ty wart, toje dać tabie. A Jaho dary, Jaho łaski da nieparaŭnańnia bolš wartyja, jak dary najlepšaha, najmahutniejšaha jakoha ziemskaha waładara.

Za nas usich achwiarawaŭsia Chrystus Ajcu Pradwiečnamu, kab pieraprasić Jaho za našy prawinnaści. Achwiarawaŭsia Chrystus na ciarpieńni, na muki, na śmierć, kab nam wysłužyć utračanaje ščaście wiečnaje.

A i nawuku Swaju Jon nam ahłasiŭ za darma, nawuku, jakoj świet n'a čuŭ da taho času, nawuku, u jakoj znachodzicca najwyšejšaja mudraść, nawuku Božuju. I kab da hetaj nawuki ludzi stasawalisia — usim byłob dobra žyć na świecie. Nia było-b takich kryzysaŭ, jakija ciapier nas dušać; nia było-b na świecie nijakaj kryŭdy, nijakich złačynstwaŭ, nijakaj niesprawiadliwaści.

---

4. Woś-ža, kali niawolna mnie čerpać z paŭnaty krynicy i pić z jaje dasyta, — prytulu adnak huby swaje choć da bieražku pratoku niabiesnaha i chacia adnu maleńkuju kapłačku waźmu stul, kab smahu pamienšyć, kab nia wysachnuć susim.

I kali jašče ja nia susim patraplu być niabiesnym dy hetkim haračym, jak Cherubimy i Serafimy, budu adnak imknucca trywać u pabožnaści i padhatawać serca swajo, kab pakorna prymajučy adžyŭčy Sakramant, moh ja atrymać chacia adnu iskračku z ahniu Božaha.

A kali čahości mnie nie chapaje, — Ty, Jezu dobry, Zbaŭca najwialikšy, dapoŭni mnie cieraz łasku swaju i miłasernaść, Ty, jaki kliknuŭ da siabie ŭsich, kažučy: *Chadziecie ŭsie da mianie, što pracujecie dy abciažany, a ja dam wam palohku* (Mat. 11, 28).

5. Ja ž pracuju tak, što pot zrasiŭ mnie cało, boli raździrajuć serca majo, hrachi ciahnuć mianie da ziamli, spakusy turzajuć na ŭsie baki, a roznyja błahija, hrešnyja nachiły błytajuć dy putajuć mianie — i niama nikoha, chto pamoh-by mnie; niama nikoha, chto aswabadziŭ-by dy schawaŭ-by mianie apryč Ciabie, Boža, Zbaŭca moj, jakomu ŭsio daručaju swajo i samoha siabie, kab ściaroh Ty mianie dy dawioŭ da žyćcia wiečnaha.

Prymi mianie dla češci i sławy Imieńnia swajho, Ty, što na strawu i pićcio addaŭ mnie Cieła Swajo i Kroŭ Swaju.

Daj, Hospadzie Boža, Zbaŭca moj, kab z kožnym razam, kali ja prystupaju da tajom naści Twajej,—pawialičwałasia pabožnać maja

Raździeł V.

Ab dastojnaści Najświaciejšaha Sakramantu i duchoŭnaha stanu.

1. Kali-b ty byŭ čysty, jak anioły dy światy, jak Jan Chryściciel — dyk na't i tady nia

Jezus Syn Božy, Syn Adwiečnaha Karala — Boha pakinuŭ niabiesnyja pałacy, a stupiŭ na hetu ziamnuju halitu, dzie musiŭ žyć u takoj biednaści, što, jak sam kazaŭ, nia mieŭ dzie i haławy pryłažyć. Urešcie musiŭ paniaści takija strašnyja muki i śmierć.

I ŭsio heta našto, pašto? A natoje, kab ludziej wyzwalić z niawoli piekła, kab ludziej nawučyć žyć na świecie; adnym słowam, Jezus Chrystus stolki ciarpieŭ, kab ludziam zrabić dobra!

Chrystus — heta naš sapraŭdny Zbaŭca, naš adziny Wučyciel.

Chrystus — heta alfa i omega — pačatak i kaniec usiaho, pačatak i kaniec kožnaha bytu; bo Chrystus—heta Boh.

*

Nam astajecca nie ŭciakać ad Jaho ŭdziačnaj miłaści, ale adčynić na rościež dźwiery našaha serca na dziejańnie Jaho Božaj miłaści. Tak, nam ludziam ničoha nie astajecca, jak tolki prosta kinucca ŭ biaźmiernaje mora Jaho Božaj miłaści i raspływacca ŭ im ad ščaścia na wieki!

Jezus—Wialikaść samaja, Jon Moc usiemahutnaja, Jon Charastwo absalutnaje, Jon naš Władar, Jon z biaźmiernaj da nas miłaści stolki zrabiŭ dla nas dabra!... A našaje serca ciž nia ŭzrušycca miłaściu ŭzajemnaj da Jaho?...

D. Aniśko.

Zapiswajciesia ŭ siabry tawarystwa BIEŁARUSKAJE KATALICKAJE WYDAWIECTWA. Siabroŭskija składki pawodle płatnaj mahčymaści žadajučych ustupić u heta tawarystwa.

Pišecie na Staršyniu Wydawiectwa Ks. A. Stankiewiča: Wilno, ul. św. Ignacego 9 — 11a.

JUBILEJ ŚW. KAZIMIERA.
(1484—1934).

Sioleta 4.III minuła roŭna 450 hadož, jak rasstaŭsia z hetym świetam św. Kazimier.

Pachodziŭ jon z litoŭskaj wialikakniažaj siamji. Zmoładu adznačaŭsia dabratoi i świataściaj. Pamior majučy tolki 25 hadoŭ Pachawany ŭ Wilni ŭ katedralnym kaściele. Pry hrobie jaho dzieilisia cudy.

Papież Lawon X pryznaŭ jaho światym, a papież Klemens VIII ustanawiŭ na čeść św. Kazimiera ŭračystaść 4 sakawika.

Św. Kazimier jość patronam litoŭskaha i biełaruskaha kraju.

Z.

byŭ-by ty dastojny heny Sakramant pryniać ani jaho spraŭlać.

Nia jość heta sprawaj zasłuhaŭ čaławieckich, što čaławiek kansekruje dy spraŭlaje Sakramant Chrystusa i spažywaje chleb aniołaŭ.

Wialičeznaja heta tajomnaść i wialikaja dastojnaść duchaŭnikoŭ! Bo-ž im dadziena toje, čaho i anioły nia majuć.

Heta-ž adny tolki duchaŭniki, wyświačanyja pawodle zakonaŭ Kaścioła, majuć prawa spraŭlać i achwiarawać Cieła Chrystusa.

Bo-ž duchaŭnik heta Božy słuha, jaki karystajecca Božymi sławami pawodle zahadaŭ i pastanowaŭ Boha samoha, a Boh sam hałoŭny i niawidomy wykanaŭca, katoraha wola nad usim i na zahad katoraha ŭsio spaŭniajecca.

2. I dziela hetaha bolš treba wieryć Bohu ŭ hetym najdastajniešym Sakramancie, čymsia ŭłasnym pačućciam abo prykmietam dy źjawam, jakija bačym wačyma.

Tamu z bajaźliwaściaj i z pašanaj da hetaj sprawy treba prystupacca.

Zważaj na siabie i pomni, jakaja słužba tabie daručana praz toje, što biskup uzłažyŭ na ciabie ruki swaje.

Woś duchaŭnikom užo ty, wyświacili ciabie, kab adpraŭlaŭ ty achwiaru; hladzi-ž ciapier, kab wierna i z pabožnaściu, u naležnuju paru, adpraŭlajučy Imšu św., biaz zakidaŭ nijakich stanawiŭsia pierad Boham.

Nie zrabiŭ ty sabie palohki, a naadwarot — jašče stulniej ty źwiazany karnaściaj i jašče bolš treba hladzieć tabie daskanalnaści dy światašci ŭ žyćci.

Usieńkija cnoty treba kab byli ŭ duchaŭnika i sam jon pawinien być prykładam dobraha žyćcia dla inšych.

Jamu treba trymacca inakš, čymsia ŭsim inšym ludziam, jamu zahladacca treba na aniołaŭ na niebie abo ŭžo daskanalnych ludziej na ziamli.

3. Duchaŭnik, prybrany ŭ światyja wopratki, zastupaje Chrystusa, kab pakorna i pa-

Ab Światoj Wiery.

Dwojčy dwa — čatyry; sucelnaść rečy jość bolšaj ad kožnaj iz jejnych čaścin. Hetakija dy im padobnyja praŭdy lohańka padlahajuć našaj zrazumiełaści, na't małyja dzieci mohuć ich uciamić. Ale jościeka inšyja praŭdy šmat trudniejšyja. Bo ciž šmat chto zmoža dakazać nam napr. nieśmiarotnaść dušy čałaviečaj? Ab takich wysokich dy ŭkrytych praŭdach ludzi zwyčajnyja wiedajuć z katechizmu, pakidajučy wialikim filozofam pryjemnaść u dośledach datyčna ich. Jość adnača praŭdy niedastupny na't najwialikšym dy najmudrejšym filozofam.

Jość praŭdy, jość Tajnicy Božyja, katorych my rozumam nijak uciamić nia možam, katoryja, adnača, nam da Zbaŭleńnia, biazumoŭna patrebnyja.

Dziela hetaha Boh Sam skazaŭ nam, abjawiŭ nam usie tyja nadpryrodnyja Praŭdy—Tajnicy, jakija ščylna dy mocna źwiazany z našym wiečnym Zbaŭleńniem: Učałaviečańnie Syna Božaha, Śmierć Jahonaja na Kryžy, Jahonaje Žyćcio ŭ Światoj Eŭcharystyi, Kaścioł Jahony saŭsimi inšymi Sakramentami dy tajnami.

Nam treba biazumoŭna wieryć uwa ŭsie Praŭdy Božyja.

Dy duža lohka jość čynić heta! My wierym dobrym dy sprawiadliwym ludziam. Dyk čamuž nia wieryć Bohu, katory jość Praŭdaj, samaj Praŭdaj Pradwiečnaj, toj Praŭdaj Niepamylnaj, jakaja ani pamylicca ani pamylić nia možeć? I ŭ dowad sapraŭdnaści Swaich Praŭd dy Swajej Niepamylnaści, Boskaści Swajho Abjaŭleńnia Jon dziejaŭ cudy jak u Starym tak i Nowym Zapawiecie. Pračytać tolki treba historyju žydoŭskaha narodu, kab ab hetym pierakanacca ŭ Starym Zapawiecie. Skolki-ž tut pradskazana ab Synie Božym, ab Jahonym Ŭčałaviečani, ab Jahony Žyćci, Nawukach, Mukach światych, Uwaskrosie, ab Jahonym Kaściele!

Usio heta stałasia jak pradskazana było — Słowam Božym u praciahu doŭhich wiakoŭ. Bo woś u toj samy pradskazany prarokami Božymi čas, prychodzić k nam Boh-Čałaviek dy jašče bolš tajnicaŭ Božych nam adkrywaječ, dy jašče bolšymi cudami paćwiardžaječ toje, što Jon toj samy, ab Jakim Praroki hawaryli, Jakoha Izrail tak doŭha čakaŭ dla Zbaŭleńnia świetu. I woś Jon zakładaječ Kaścioł-Carkwu dziela hetaj mety. Worahi Jahonyja — da Kryža Jaho prybiwajuć za heta, chočačy praz takoje złačynstwa kaniec pałažyć Jahonamu Karaleŭstwu dy Jahonym nawukam, na jakich Jon zbudawaŭ jaho. K ich wialikamu zdziŭleńniu Jon iz hrobu paŭstaječ na treci dzień paśla strašennych ciarpieńniaŭ na Kalwaryi. Bolš užo ŭkryžawać Jaho nichto nia možeć! Usiakaje kalena pawinna hnucca prad Im, bo Jon mahucien, bo Jon Boh Čałaviek, katory, pieramoh usiakuju złuju siłu. Uskros Jahony, pradusim Uskros Jahony jość usiomahutnym dowadam taho! A pomnicie, što Jon skazaŭ ab Kaściele swaim? — Bramy piakielnyja nie pieramohuć Jaho! Dyk ciž nia jość tak?! Bo Jon Sam sa swajej mahutnaściaj astaŭsia ŭ hetym Kaściele swaim, pradusim u Najświaciejšaj Eŭcharystyi, dziejačy wialikija cudy ŭwa ŭ siakaj halinie Kaścielnaha žyćcia.

Dyk jak-ža nia wieryć uwa ŭsie Božyja Tajnicy dy Praŭdy nadpryrodnyja?!

Tak, treba wieryć... Tut, čaho rozumam bačyć nia zmožam, treba wolaj dapoŭnić. Rozum naš moža kazać dy sapraŭdy časta-husta kažeć: nie mahu tut ničoha bačyć, usio ciomna dla mianie... dyk jak mahu zhadžacca? Wola, adnak, wola wierujučaha čałavieka nie daječ jamu adstupić ad Praŭdaŭ Božych. Ciž ty nia wiedaješ, kaža jana jamu, što heta praŭdy nia ludzkija, ale Božyja, paćwierdžanyja stolki cudami ŭ praciahu stolki doŭhich wiakoŭ? Dyk

---

božna malicca da Boha za siabie i ŭsieńki narod.

Nosić jon pierad saboju i za saboju znak kryža światoha, kab zaŭsiody pamiatawać na muki Chrystusa. Pierad saboju, na arnacie maje jon kryž, kab pilna ŭważaŭ na ślady Chrystusa dy iści pa ich staraŭsia.

Na plačoch nosić jon kryž, kab usieńkija turboty, jakija jany nia byli b dy skul jany nia byli-b, achwotna trywaŭ dziela Boha.

Maje kryž pierad saboju, kab žaleŭ za hrachi swaje; maje kryž za saboj, kab spačuwajučy płakaŭ za čužyja hrachi, dy kab wiedaŭ, što staić jon pamiž Boham i ludźmi hrešnymi.

I niachaj nie astywaje ŭ afiarawańni i malitwie, kab praz pastajannuju swaju staranaść i žarliwaść staŭsia hodnym wyprasić łasku i miłaserdzie dla siabie i dla druhich.

Kali duchaŭnik adpraŭlaje Imšu światuju, Bohu tady češć addaje, aniołaŭ ciešyć, Kaścioł buduje, žywym pamahaje, za supakoj pamioršych jon molicca, a sam robicca ŭčaśnikam usiakaha dabra.

R a ź d z i e ł VI.

Jak padhatawacca da Komunii światoj.

1. Kali padumaju ab Twajej wialikaści, Panie, dy swajej mizernaści — až zadryžu dy zasaromlusia sam u sabie.

Bo-ž kali nia prystuplu — žyćcio kidaju, a kali drenna prymu — nadta abražu Ciabie.

Dyk što-ž rabić, Boža moj, pamahalnik moj dy rada maja pry ŭsieńkich turbotach?

2. Ty nawučy mianie prostaha šlachu, pakažy mnie jakoje maleńkaje ćwičeńnie, dziakujučy jakomu ja jak treba padhatowiŭsia-b da św. Komunii.

Bo ž nadta karysna wiedać, jak pabožna dy z pašanaju padhatawać serca swajo, kab pryniać dobra Sakramant Twoj, abo tak-ža adpraŭlać hetkuju wialikuju Božuju achwiaru.

wier, usimi siłami wier! „Nieba dy ziamla projduć, ale słowa maju nia projdzie,“ kaža Chrystos.

Dyk što-ž takoje wiera? Heta jość cnota praz samoha Boha ŭ serca naša ŭlitaja, jakaja dzieić tak, što my za niepamylnyja praŭdy uznajom usio toje, što Jon sam abjawiŭ dy da wierawańnia nam praz Kaścioł swoj padajeć.

Pradwiečnyja Praŭdy dadzieny Boham nie adnamu čaławieku dy nie na niejki čas. Nie, dadzieny jany dla ŭsiaho čaławiectwa dy na ŭsie časy, až da kanca świetu. Dyk ci mohuć Praŭdy Božyja pierachadzić iz pakaleńnia u pakaleńnie ŭwa ŭsiej swajej čystacie dy sucelnaści? Ci mohuć hetak pierachoŭwacca ŭ praciahu doŭhich, niaźličanych wiakoŭ dy siarod takoha množstwa ŭsialakich narodaŭ? Razumiejacca, što nie.

Dy chto-b moh skazać dy dawiaści napeŭna, što woś takaja to praŭda sapraŭdy była Bohan abjaŭlena dy sapraŭdy ŭ Skarbie Wiery znachodzicca? Nichto iz śmiarotnych ludziej!

Tolki Kaścioł Chrystowy moža heta zrabić dy Skarb Wiery ad upływaŭ hrešnaj ludzkaści abaranić. Bož hetamu Kaściołu, pad kiraŭnictwam Nastupnika Światoha Piotry, Papy Rymskaha, dana dziela hetaha asobnaja siła: niepamylnaść. „Ty jość skała, a na hetaj skale zbuduju Kaścioł moj i siły piakielnyja nie pieramohuć jaho.“

Kaścioł, znača, źjaŭlajecca warunkam, biez jakoha sapraŭdnaj wiery być nia možeć.

U protestanckim świecie hety warunak, biez jakoha čystaj dy sapraŭdnaj wiery nia možeć być, ad samaha pačatku byŭ adkinuty. Ćwierdziać jany, što kožny chryścijanin moža tłumačyć Praŭdy Božyja pa swojmu dy ich pieradawać druhim mienš zdolnym. Ale heta ich majačańnie. Hrešnaja i pieramienliwaja ludzkaść, pad upływam swaich niadobrych skłonnaściaŭ, zdarowym, niaškodnym i niepamylnym schowam dla Skarbaŭ Wiery być nia možeć. Tyja-ž samyja protestanty źjaŭlajucca daskanalnym dowadam hetaha sumnaha źjawišča. Stwaryłasia siarod ich stolki wieraŭ, stolki relihijaŭ, skolki jość hałoŭ: usiak pa-swojmu tłumačyć dy pierakručywajeć praŭdy wiery światoj. Što było praŭdaj niepamylnaj učora, s'ahońnia ŭžo joju nia jość! Adnym słowam, wialikija Praŭdy Božyja tak źmienliwyja ŭ ich, jak i jany sami.

Biełarusy pawinny źwiarnuć uwahu na hetych niščycielaŭ Praŭd Božych dy kali jany da ich źjaŭlajucca, prahaniać tudy, skul jany pryšli.

D-r. I. T,

Z nahody Wialikaha Postu.

Ciapier Wialiki Post. Heta dla nas świataja reč i my ab poście słoŭ niekalka tut skažam.

Ci tak, ci hetak, ale ŭsie ludzi na świecie paściać. Paściać biełyja ludzi, paściać i čyrwonyja. Paściać žoŭtyja, paściać i čornyja. Nia tolki chryścijanie, ale žydy i muzulmanie, a na‘t pahancy i tyja paściać. Ale post adnych ludziej nadta-ž mnoha rožniecca ad postu druhich.

Turki paściać miesiac cełły. Jany tady molacca, siedziačy na ziamli z padkorčanymi pad siabie nahami.

Žydy paściać na swoj nowy hod, strasajučy ŭ wadu hrachi swaje.

Prawa postu jość Božaje, zatoje jano heta ahulnaje i naturalnaje čaławieku

Hrešny čaławiek swaje winy pierad Boham wyjaŭlaje, za hrachi swaje choča naharadzić Bohu swaim postam

Biełarusy jak prawasłaŭnyja, tak i kataliki da pastoŭ swaich adnosiacca duža pawažna. My biełarusy narod hłyboka chryścijanski. Žywiom zdarowymi chryścijanskimi tradycyjami. My za saboj majem bahatuju historyju ab pastoch. Staryja knihi nam kažuć, jak dziady i pradziady našy adbywali doŭhija i ciažkija pasty. A my hetak lubim chadzić ściežkami našych dziadoŭ!

Dyk i post naš ciapier my biełarusy trymajem nia horaj za našych papiarednikaŭ. U nas post nie dla źmieńki ludziej, ale jon usiu Biełaruś ahartaje. Moža dumajecie ludzi, što nia paściać biełarusy pad Sawietam? Jany i tam paściać, jak wiernyja ŭ katakombach chryścijanie.

Najdaražejšy dla každaha biełarusa jość Wialiki Post. U hetym časie my spawiadajemsia i da św. Komunii prystupajem.

Paściŭ Chrystus i my pościm. Paścili apostały i my za imi pościm. Biaz postu nie abchodzilisia i ŭsie światyja. Paściła daŭniej usia Biełaruś, pościm i my siahońnia.

Niachaj-ža hety post dla nas budzie tym, čym byŭ jon kaliś dla starych, starych Biełarusaŭ, kali ludzi postam ažyŭlalisia, nabiralisia achwoty da wyšejšaha i daskanalšaha žyćcia.

Treba, kab u poście ludzkim byŭ niejki paradak. Treba, kab post naš byŭ zarhanizawany, bo jak pačnie každy pa swojmu paścić, dyk i z postu tady budzie małaja karyść. Adna pabožnaja babulka tak lubiła paścić, što sama sabie zakładała surowyja pasty, až pakul ad postu nie pamiorła. Wyšejšyja duchoŭnyja ŭłady kirujuć našymi pastami. Jany wydajuć zakony ab pastoch, a našym abawiazkam jość słuchać i wypaŭniać usio, što ŭłady henyja ŭ hetym nam prykažuć.

Hetyja našy ŭłady pakazywajuć nam, kali i jakija pasty nas abawiazwajuć.

Dobra adbyty post uzmacniaje našu dušu. Praz post žyćcio cialesnaje čaławieka słabieje, a duša šybčej padymajecca da Boha.

W. D.

Pastyrski list polskich biskupaŭ. Apošnim časam polskija biskupy wydali supolny pastyrski list, u jakim zwaračwajuć uwahu na ahulny zaniepad hramadzkaj maralnaści i na pašyreńnie biazbožnictwa, zaklikajučy ŭsich wiernych da abaronnaha supolnaha frontu prad wialikaj niebiaśpiekaj. List heny padpisali tak-ža i ŭsie biskupy ukrainskija unijackija.

Apostalski administratar dla Łemkaŭ. U karpackich horach pad hranicaj čechasławackaj žywie ukrainski narod, prazwany łemkami. Woś-ža dla ich św. Ajciec wyznačyŭ asobnaha administratara ŭschodniaha abradu. Hetaja nowaja Administracyja składajecca z dziewiacioch dekanataŭ, jakija dahetul uwachodzili ŭ skład Pieramyskaj dyecezii.

Pradstaŭnik prawasłaŭnych u Papieskaha Nuncyja Z pryčyny papieskaha świata ŭ prošłym miesiacy, razam z ukrainskimi pasłami katalikami, źjawiŭsia ŭ Nuncyjaturu ŭ Waršawie i ukrainski prawasłaŭny pasoł S. Chrucki, na piśmie składajučy prywitańnie św. Ajcu z nahody jaho dwanaccacilетniaha prabywańnia na Piatrowaj stalicy. Nuncyj dziakawaŭ i bahasławiŭ pasłu i prasiŭ pieradać prawasłaŭnym, što św. Ajcu adnolkawa darahija ŭsie chryścijanie.

Nowaje cudoŭnaje azdaraŭleńnie. U Lurd (cudoŭnaje miesca ŭ Francyi) u 1932 h. była cudoŭna azdaroŭlena adna žančyna z Pistoi. Woś-ža siolata lekarskaje biuro fakt heny jašče raz hruntoŭna razhledziła i świerdziła, što azdaraŭleńnie hena moža być wyjaśniena tolki siłaj nadpryrodnaj.

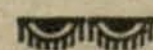
Katalickaja dabradziejnaść. Niamieckija hazety padajuć, što niamieckija dabradziejnyja arhanizacyi zimoj 1931-32 h. wydali patrabujučym: 100 miljonaŭ marak hatoŭkaj, 431 tys. centnaraŭ bulby, 31 tys. centn. harodnich pładoŭ, 46 tys. centn. zbožža i 22 tys. centn. warywa, a tak-ža 30 miljonaŭ abiedaŭ.

Lik pielihrymaŭ. Ad pačatku światoha hodu da pałowy śnieźnia min. hodu adwiedała Rym 195 tys. pielihrymaŭ italijskich i 105 tys. zahraničnych z usiaho świetu, nia ličačy tych, što pryjaždžali asobna.

Zacikaŭleńnie relihijnymi knižkami. Wienskaja haradzkaja statystyka padaje, što čytačy wienskich bibliotekaŭ wykazwajuć wialikaje zacikaŭleńnie knižkami relihijnaha źmiestu.

21 tysiača katalickich špitalaŭ. Na ŭsim świecie isnuje 21 tysiača katalickich špitalaŭ, u jakich pracujuć 206 tysiač zakonnych siostraŭ miłasernych.

Św. Ajciec ab praŭdziwym i fałšywym patryotyzmie. Sw. Ajciec niadaŭna pry adnej nahodzie zajawiŭ, što ciapier na świecie jošć mnoha narodaŭ, jakija siabie čamuści ŭważajuć za lepšych ad narodaŭ 'nšych i jakija chočuć panawać nad inšymi. Woś-ža pawodle katalickaj nawuki—kazaŭ dalej św. Ajciec—usie narody majuć prawa da samastojnaha žyćcia, ale nia koštam inšych narodaŭ. Dzie sprawiadliwaść, tam patryotyzm praŭdziwy, a dzie kryŭda, tam praŭdziwaha patryotyzmu być nia moža.

Z biełaruskaj niwy.

Rekolekcyi dla biełarusaŭ katalikoŭ. Sioleta za prykładam minułych hadoŭ, u Wilni adbylisia rekolekcyi dla biełarusaŭ katalikoŭ. Rekolekcyi hetyja adbywalisia, jak zaŭsiody, u kaściele św. Mikałaja, 12, 13, 14 het. mies., a 15-ha była supolnaja św. Komunija. Skarystała z rekolekcyjaŭ dawoli značnaja hramadka biełarusaŭ. Kirawaŭ rekolekcyjami ks. dr. St. Hlakoŭski, za što jamu ŭsie rekolektanty byli duža ŭdziačnyja.

Paświačeńnie biełarusa. 30 I. siol. hodu, pryjechaŭšy z Juhasławii ŭ Rym biskup uschodninha abradu Niaradi, paświaciŭ na subdyjakana, a 2·II. na dyjakana studenta Padziawu, Maryjanina biełarusa, jaki wučycca ŭ Rymie. Redakcyja naša žadaje jamu ščaśliwa dačakacca świaščenstwa i pamysna pracawać na niwie Božaj i biełaruskaj.

Piacihodździe „Šlachu Moładzi". Sioleta užo minuła piać hadoŭ, jak u Wilni wychodzić biełuruskaja časopiś dla moładzi „Šlach Moładzi." Z hetaj nahody redakcyjnaja kalehija hetaj časopisi 25 lutaha siol. h. naładziła ŭračystuju akademiju, na jakoj J. Najdziuk pračytaŭ duža

Redaktar Wydawiec Ks. ADAM STANKIEWIČ
Z dazwołu J. E. WILENSKAHA KATALICKAHA ARCYBISKUPA-MITRAPALITA.

Biełaruskaja Drukarnia im. Fr. Skaryny, Wilnia, Zawalnaja wul. 1 — 3

ŭdały i cikawy referat ab charaktary i dziejnaści „Šlachu Moładzi," a tak-ža pad kiraŭnictwam A. Stepowiča adbyŭsia cikawy i bahaty kancert biełaruskaj pieśni. Haściej na światkawańni było poŭna.

„Prawasłaŭny malitwasłoŭ u carkoŭna sławianskaj i biełaruskaj mowie." Pad hetkim nazowam u kancy minułaha hodu wyšaŭ u świet malitaŭnik dla prawasłaŭnych biełarusaŭ Malitaŭnik hety wydany koštam i z dazwołu prawasłaŭnaha mitrapalita Dzianisa. Jość heta ważny zdabytak u biełaruskaj relihijnaj literatury ahułam, a dla biełarusaŭ prawasłaŭnych pradusim.

Z pryčyny wialikodnych feryjaŭ, kali biełaruskaja wučnioŭskaja i akademickaja moładź pierawažna wyjaždžaje na prawincyju,

biełaruskija nabaženstwy,

jakija adbywajucca ŭ Wilni ŭ

Kaściele św. Mikałaja,

spyniajucca ad 25.III.1934 da 8.IV.1934 h.

Roznyja cikawaści.

Skolki ludziej na świecie. Pawodle abličeńniaŭ Lihi Narodaŭ usich ludziej na świecie jość dwa miljardy dwanaccać miljonaŭ wosiemsot tysiač. Najbolš nasielnictwa maje Azija, — bolš jak miljard.

Skolki i jakich jość kardynałaŭ. U ciapierašnim časie ŭsich kardynałaŭ jość 56, z jakich paławina italjancy, dalej: 6 francuzaŭ, 4 amerykancy, 4 niemcy, 3 hišpancy, 2 palaki i pa adnym ad Aŭstryi, Belhii, Anhlii, Irlandyii, Čechasławakii, Purtuhalii, Wuhryii, Kanady i Brazylii.

36 tysiač fałšerstwaŭ hrošaŭ. Palicejskija abličeńni wykazwajuć, što ŭ minułym hodzie ŭ PolšČy było 36 tysiač zdareńniaŭ fałšawańnia zwonkaj manety i papiarowaj. Jak bačym, dyk ništo sabie — ludzi starajucca!

Relihii ŭ pracentach. Katalikoŭ u paraŭnańni da liku ŭsich ludziej na świecie — 19 pracentaŭ, staronnikaŭ Konfucyja 16, musulman 13, roznych induskich 12, buddystaŭ 8, pratestantaŭ 8, prawasłaŭnych 7, animistaŭ 6, i 0.9 žydoŭ.

Najšybčejšyja ciahniki na świecie. U Anhlii jość ciahnik (linija Londan—Brystol), jaki na hadzinu prabiahaje 106,6 klm. Druhoje što da šybkaści zajmajuć miejsca francuskija ekspresy (na linii Paryž—Quentin), jakija biahuć na hadzinu 99,9 klm. Na trecim miejscy znachodziacca niamieckija kurjery, jakija biahuć 90,7 klm. na hadzinu.

Skolki soli jość u mory. Wučonyja abličajuć, što kali-b wypampawać usiu wadu z usich moraŭ, dyk atrymalib wializarny zapas soli jaki zajmaŭ-by 215 hektaraŭ ziamli, što znača — 2 miljony kwadratnych kilom.

Samalot pry łoŭli ryby. Niadaŭna na pabiarežžach Narwehii pry łoŭli ryby pieršy raz byŭ užyty samalot. Wyniki jaho pomačy u hetaj sprawie byli nadzwyčajnyja. Lotniki špiarša znachodzili miejscy, dzie było mnoha rybaŭ, naprykład sieladcoŭ. tady prypomačy adumysłowych sygnałaŭ dawali znać na bierah rybałowam, a tyja pryjaždžali i ławili.

Z palityki.

Aryšty Litoŭcaŭ. U pałowie minułaha miesiaca ŭ Wilni i ŭ wa ŭsim našym krai adbylisia aryšty litoŭcaŭ, pierawažna wučycialoŭ i hramadzkich dziejačoŭ. Śledztwa ničoha ważnaha aryštawanym nie dakazała i dziela hetaha bolšaść aryštawanych užo zwolniena.

Rewalucyja ŭ Aŭstryi. U minułym miesiacy ŭ Aŭstryi wybuchła strašnaja rewalucyja, jakuju wyklikali socyjalisty. Urad wybuch hety zdušyŭ u zarodku. Šmat było ranienych i zabitych.

Sawiety i palaki padpisali sajuz supakoju na dziesiać hadoŭ.

Palaki i niemcy taki-ž sajuz padpisali tak-ža na dziesiać hadoŭ, a apračа taho ŭparadkawali swaje handlowyja adnosiny.

Azija dla azijataŭ. Pad hetkim kličam japoncy arhanizujuć azijackija narody. Sprawa heta duža niepadabajecca Eŭropie, a pradusim Sawietam. Z hetaha ŭsiaho mohuć u budučynie wyjści susim niapryjemnyja rečy.

Śmierć karala Belhii. U druhoj pałowie lutaha pamior karol belhijski Albert. Pamior jon nie swajej śmierciaj, bo palez na wysokuju haru i adtul zwaliŭsia i zabiŭsia na śmierć. Niekatoryja hazety pišuć, što heta nia prypadzk, a što karala zabili worahi flamanskaha narodu, jaki žywie ŭ Belhii, imkniecca da samastojnaści palityčnaj i jakomu duža spryjaŭ karol. Moža być i heta.

U Hišpanii nowy ŭrad. U skład hetaha ŭradu nie ŭwajšli jaryja worahi katalikoŭ, a ŭwajšli ludzi, jakija da katalikoŭ adnosiacca spakajniej i pawažniej.

Mandžuryja ŭžo manarchijaj Pieršaha hetaha miesiaca dasiulešni prezydent Mandžuryi byŭ karanawany na cara. Takim čynam Mandžuryja ŭžo stałasia manarchijaj.

Dapamoha biezrabotnym u Anhlii. Hazety abličajuć, što ŭ Anhlii kožny biezrabotny atrymliwaja dapamohi na polskija hrošy bolš-mienš 140 załatowak. Jak bačym, dyk susim ništo sabie, možna tam być biezrabotnym i siak-tak pražywać, ale tolki niawiedama, jak hramadzianstwa i ŭrad doŭha zmohuć płacić?

Ameryka rychtujecca da wajny. Hazety pišuć, što Ameryka ŭsiej paraj pre da wajny z Japonijaj. Dziela hetaha buduje wajennyja fabryki, karabli i wyrablaje roznaha rodu aružža. Widać, šukaje huza na łobie.

Chto skolki maje samalotaŭ. Francyja maje 2200 samalotaŭ i na hetuju sprawu wyznačaje dwa miljardy frankaŭ na hod, dalej — Ameryka maje 1800 samalotaŭ i wydaje ŭ hod dwa z pałowaj miljardy frankaŭ. Japonija — 1600 samalotaŭ, Anhlija — 1500, Sawiety — 700. A kali prypomnim, što ŭ hetych sprawach nichto praŭdy nia kaža, dyk zrazumiejem, što cyfry hetyja treba jašče značna pewialičyć.

Užo treci miesiac 1934 h. idzie ŭ kaniec a mnohija z našych čytačoŭ dahetul nie parupilisia prysłać nam hrošy za hazetu. Prypaminajem ab hetym abawiazku i čakajem!

RED. „CHR. D."

Wilenskija nawiny.

Chwaroba Arcybiskupa. J. E. Wilenski Arcybiskup apošnim časam ciažka zaniamoh. Hazety pawiedamlajuć, što zdaroŭje chworaha pałapšajecca.

Kirmaš na Kaziuka. Na św. Kazimiera ŭ Wilni, jak zaŭsiody, adbyŭsia dawoli ažyŭleny kirmaš. Było ŭsiaho, nawat i samahonki, pradaŭcoŭ jakoj palicyja ławiła i ŭ turmu sadziła.

25.III.1934 prypadaje 16 hadoŭ, jak Biełaruś była abwieščana Niezaležnaj. Choć ideał heny dahetul jašče čynam nia staŭsia, ale dzień 25.III źjaŭlajecca biełaruskim Narodnym światam. Biełaruski Narod maje nadzieju, što ideał heny niekali zbudziecca.

PARADAK ŚWIATKAWAŃNIA DNIA 25.III U WILNI NASTUPNY:

A hadz. 10-taj uračystaje nabaženstwa ŭ kaściele św. Mikałaja;

A hadz. 7 min. 30 u zali Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury (Zawalnaja 1—1) uračystaje pasiedžańnie Biełaruskaha Nacyjanalnaha Kamitetu, na jakim Ks. W. HADLEŬSKI pračytaje lekcyju i wystupić CHOR pad kiraŭnictwam Al. Stepowiča.

Uwachod tolki prošanym.

Paštowaja skrynka.

D. A. Jak bačycie, karystajem.

D—a. Atrymali ŭsio, častku drukujem. Drukujucca Wašy twory takža i ŭ inšaj časopisi.

Ks. W. Š. Karystajem.

Dr. I. T. Drukujem, choć krychu skaraciŭšy.

P. T. Kali-ž budzie kaniec? Čakajem.

B. M. Dobra, pasyłajem.

An. K. List Waš taki čuły, što my nia možam admowicca i nie pasłać Wam „Chr. D." Dyk čytajcie druhim dawajcie, a jak źbiarycio hrošy, dyk ślicie nam padpisku.

Ks. B St. Ciešymsia, što Wy ab nas pomnicie. Prośbu Wašu spoŭnili. „Chr. D." za hranicu kaštuje 8 zał. Za try ekzeplary ad Was naležycca 24 zał. Pierašlicie praz Druju.

K. Ł. Čakajem padpiski.

Na „Chr. D." prysłali: Ks. A. M.—10 zał., I. B.—3, Ks. A. B. — 20, H. S. — 4, Ks. St. Š. — 4, J. P. — 4, Ks. Fr. Č.—8, P. Č.—4, S. T. — 4, M. G. — 4 I. R.—4, I. K. — 4, I. G. — 4, I. D. — 4, S. D. — 4. I. Č. — 4. (d. b.).

Kutok žartaŭ.

Muž: Tak tupaja brytwa, što susim nie biare!...

Žonka: Dziŭnaja reč, a kapustu tak choraša kroiła...

*

Fryźjer: A pan da jakoj partyi naleža!

Hość: Da taje, što pan.

Fryźjer: Ale-ž pan nia wiedaješ, da jakoj ja naležu?

Hość: Tak, ale pan brytwu ŭ rukach trymaješ.